

"Gafil nefis, ahireti dünyanın bitişğinde ve dünyayla bağlı bir menzil zannediyor. Bu itibarla nefsin elinde iki silah vardır. Dünyanın zeval ve fenasının eleminden kurtulmak için ahireti düşünmekle ümitvar olur..." izahı?

Burada nefsin karakteri ortaya konuluyor. Dolayısıyla nefsanî bir hayat yaşayanların bakış açısı anlatılıyor.

On Üçüncü Lem'a'daki örnekte aynı mesele şöyle anlatılır:

"Devekuşuna demişler, "Kanatların var, uç." O da kanatlarını kısıp "Ben deveyim" demiş, uçmamış... Sonra ona demişler, "Madem deveyim diyorsun, yük götür." O zaman kanatlarını açivermiş, "Ben kuşum" demiş, yükün zahmetinden kurtulmuş...

Aynen onun gibi, kâfir, Kur'ân'ın semâvî ilânâtına karşı küfr-ü mutlakı bırakıp meşkûk bir küfre inmiş. Ona denilse: "Madem mevt ve zevâli bir idam-ı ebedî biliyorsun. Kendini asacak olan darağacı göz önünde. Ona her vakit bakan nasıl yaşar, nasıl lezzet alır?" O adam, Kur'ân'ın umumî vech-i rahmet ve şümüllü nurundan aldığı bir hisse ile der: "Mevt idam değil; ihtimal-i beka var." Veyahut, devekuşu gibi başını gaflet kumuna sokar. tâ ki ecel onu görmesin ve kabir ona bakmasın ve zevâl-i eşya ona ok atmasın!

...tekâlif-i diniyenin zahmetinden ihtimal-i küfrî ile kurtuluyor ve âlâm-ı ebediyeden, ihtimal-i imanî cihetiyle kendi üzerine almaz." (1)

Burada **"Allah'dan bağımsız"** dolayısıyla hesabsız - kitapsız bir başka aleme geçiverme hayali ile nefsin kendini kandırabileceği vurgulanmaktadır. Nefis ölüm ve yeniden diriliş üzerine düşünmek istemiyor. **"ahireti dünyanın bitişğinde ve dünyayla bağlı bir menzil zannediyor".** ve **"ölmüş olanların hayatta olmadıklarını düşünmüyor. Ancak, sefere gidenler gibi, görünmüyorlarsa da hayattadırlar, diye zanneder".**

Halbuki hadise hiç de öyle değil, kendisi de, bütün sevdikleri de ölümle tamamen çürüyecekler. Dünya da tamamen harap olacak. Ondandır kudreti sonsuz Alemlerin Rabbi onları ve dünyayı yeniden var edecek. O Kudret-i Sonsuzdan bağımsız bir şekilde ebedî hayat umudunun kırıntısı bile olamaz. Alemlerin Rabbinin de hem bu dünyayı hem de kendilerini yaratmaktan bir maksadının olduğu ve yeniden dirilişin de boşuna olmayacağı açıktır.

Dolayısıyla Yaratana karşı insanın sorumluluklarının olması, dolayısıyla da bir hesabın olması zaruridir. Bu yüzden **“ahireti dünyanın bitişinde ve dünyayla bağlı bir menzil zannediyor”. Ve“ölmüş olanların hayatta olmadıklarını düşünmüyor. Ancak, sefere gidenler gibi, görünmüyorlarsa da hayattadırlar, diye zanneder.”**

(1) bk. [Lem'alar, On Üçüncü Lem'a.](#)

(2) bk. [Mesnevi-i Nuriye, Zerre.](#)